

בזה שמצטער עכשיו על מה שנהנה מהעבירה וחסד ה' הוא שנמחל לו כאילו לא עשה העבירה ולא נהנה מהעבירה כלל.

וכמבואר כך בדברי המסילת ישרים שכתב שם וז"ל וזה חסד ודאי שאינו משורת הדין [שע"י החרטה תיעקר העבירה כאילו לא עשה העבירה] אך על כל פנים הנה הוא חסד שאינו מכחיש הדין לגמרי שהרי יש צד לתלות בו שתחת הרצון שנתרצה בחטא וההנאה שנהנה ממנו בא עתה הנחמה והצער עכ"ל ומבואר שחסד ה' הוא בתשובה שאף שנהנה

מהעבירה ומצד הדין א"א לעקור את ההנאה הזאת ע"ז יש חסד ה' ולפנים משורת הדין דנעקרה העבירה ונחשב כאילו לא נהנה מהעבירה אבל עצם העבירה נעקרה בזה שמתחרט על העבירה ומצד הדין אבל על ההנאה בזה צריך לחסד ה' ולפנים משורת הדין ורק זה חסד שאינו מכחיש הדין לגמרי שבוה שמתנחם ומצטער על העבירה וההנאה נמחל לו העבירה וההנאה אבל זה מחסד ה' ולפנים משורת הדין שמצד הדין א"א שיחשב שלא נהנה מהעבירה בזה שעכשיו מתחרט מהעבירה וזה חסד ה'.

פרשת לך לך

לדברי החכמה

פי"ז פסוק כ"ד ואברהם בן תשעים ותשע שנה בהמולו בשר ערלתו תמהו המפרשים מדוע מצות מילה לא קיים אברהם אבינו קודם שנצטווה.

כתב השל"ה בשם 'יש אומרים': שמאחר שלא נצטווה על כך היה אסור לו למול עצמו, שהרי אסור על האדם לחבול בעצמו, ואף על פי שהחובל – בעצמו פטור אבל מ"מ איסור יש בכך.

בהקדמה ל"תרומת הכרי" לבעל קונטרס הספיקות (אות ק') כתב: יש לפרש שהנה הלכה היא שמילה בגוי

פסולה כמ"ש בגמ' (ע"ז) "ואתה את בריתי תשמור" או "המול ימול" ואפילו גוי שנימול פסול למול, ועל כן קודם שנצטוו היה דינו כ'בן נח' שאינו מצווה על המילה, ולא היה מועיל מעשהו כלום, אבל לאחר שנצטוו אז היה דינו כישראל ערל שמתו אחיו מחמת מילה שכשר הוא למול כמבואר בטוש"ע (יור"ד סי' רס"ד).

באחד מביקורי האדמו"ר הבית ישראל מגור בבית מרן גאב"ד דטשעביץ, בתוך הדברים הזכיר

האדמו"ר את השאלה הנ"ל מדוע לא מל אאע"ה קודם שנצטוה, ואמר לו הרב שראה תירוץ שהיות וברית מילה היא "אות", וכשם שאות הצטיינות מהמלך לא שייך לקחת לעצמו בלא ציווי המלך, כן אות מילה. ויעוין בספר דברי שאול לבעל השואל ומשיב מהד"ת ^{אוצר החכמה} צ"ה שתירץ כע"ז.

אלא דצ"ב דלפי"ז קשה איך קיים א"א שבת שזה אות כדכתיב בפ' כי תשא פל"א פסוק ט"ז ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם ברית עולם ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש ולפני הציווי ל"ש לקחת את האות בלא ציווי המלך וכן צ"ב איך קיים א"א מצות תפילין שזה ג"כ אות כדכתיב וקשרתם לאות על ירך. ^{אוצר החכמה}

והגרי"ז בחידושו על התורה תירץ שלקיום מצות מילה צריך שיהא עליו חלות ערל ובהמלו הויה חלות מהול ולזה קודם שנאמרה מצות מילה לא היה כלל חלות ערל בעולם וממילא ל"ש לקיים מצות מילה.

וכעין זה ביאר מה שתירצו שלכן נשא יעקב ב' אחיות שהיה קודם מתן תורה וקשה הרי קיימו האבות כל התורה קודם מ"ת וביאר שלאיסור ב' אחיות בעינן אישות של ישראל ואישות של ב"נ חלוקה עצם התפצא של האישות מאישות ישראל ואין איסור ב' אחיות באישות של ב"נ.

ולפי"ז ביאר דברי הרא"ש שהקשה בכתובות ה' שמה שייך עריות לברכת אירוסין אם זה ברכת המצות ותירץ דהרי באישות זה חלין ותליא עריות.

פרשת וירא

בענין עקידת יצחק

יצחק נפחא אמר אפרו של יצחק ראו שמונת באותו מקום וכו' וצ"ב דברי הגמ' והרי יצחק לא נשרף ולא היה אפר מיצחק ומה הביאור אפרו של יצחק ראו שמונת באותו מקום וכן קשה מברכות סב: דאומרת הגמ' על הפסוק ובהשחית ראה ה' וינחם מאי ראה וכו'

איתא בזבחים סב. בשלמא בית מינכרא צורתו ופרש"י ידעו אנשי כנה"ג מה קדוש לעזרה ומה קדוש להיכל שניכרי' צורתו יסודות החומות אלא מזבח מנא ידעי פרש"י מקומו היכא אמר ר' אלעזר ראו מזבח בנוי ומיכאל השר הגדול עומד ומקריב עליו ור'